

«Utzi erregaiak lurpean», beranduegi izan baino lehen

Londresko *The Guardian* egunkariak bere ildo estrategikoen artean lehenetsi izanak oihartzun berezia emango dio “*Keep it in the ground*” (Utzi erregaiak lurpean) kanpainari. Dagoeneko nozitzen dugun klimaren berotzea katastrofiko gertatu ez dadin, petrolio, gas eta ikatza erauzten dituzten konpainietatik dirua ateratzea sustatzen du.

| PELLO ZUBIRIA KAMINO |

BILIOIKA DOLAR BALIO DUTEN erregaiak daude lurpean bertan utzi behar ditugunak geure on beharrez”. Alan Rusbridger zuzendariaren esaldi horretan laburbiltzen da *The Guardian* egunkaria lerro estrategikotzat lantzen hasi den “*Keep it in the Ground*” kanpaina, paperean artikulua eta erreportaje sakon zabalez eta interneten multimedia aberatsuz hornitua.

“Alan Rusbridger zuzendariak borrokarako deia egin dio taldeari eta desafioa ipini: ‘Klimaren aldaketaz informazioa egiteko modu berririk aurkitzeko gai izango ote zarete?’ Azaldu die munduan kontatzeko dagoen gertakizunik garrantzitsuenaren aurrean gaudela eta dagoeneko ezagutzen ditugun erregai fosil gehienak lurpean utzi beharra daukagula. Sei hilabetetan lortuko al dute irakurleak konprometitzea bide horretan?’”.

*The Guardian*en lehenbiziko idatzi handietakoa izan da Naomi Kleinen azken liburua (“*This changes everything*”, Honek dena aldatzen du) sarrera. Bertan Kleinek, aitortu ondoren klimaren aldaketari luzaz behar baino garrantzia txikiagoa eman diola, irakurlea jartzen du aldaketa historiko baten aurrean: klimaren berotzeak dena aldatuko du, baina hori eragozteko edo gutxienez zerbait kontrolatzeko

hartu beharreko erabakiek ere dena aldatu dezakete, politikan bezala ekonomian edo mundu mailako justizian gauzak egiteko modu hobek sortuz.

“*Keep it in the Ground*” kanpainaren inspirazio iturri nagusia da AEBetan Bill McKibben ekologistak 2012an abian jarritako 350.org mugimendua. Milioiko 350 karbono zati *–350 parts per million–*, kopuru hori ezarri zuen mugatzen NASako zientzialari James E. Hansenek 2007an: Lurraren eguratsen hori baino karbono gehiago egoteak markatzen du bizitza gaur eza gutzen dugun moduan iraun ezin izatea. 1988an gaingitu zuen Lurra 350ko kopurua, gaur 400 inguruan gabilta.

350.org-ek ezer baino lehen kontu zehatzak ateratzea proposatzen du (“*Do the maths*”). Gakoa: erregaiak ekoizten dituzten konpainiek beren erreserbetan dauzkatala munduak kontsumitu beharko litzukeen erregaiak bider bost. Ondorioz, lortu beharra daukagula horien %80 lurpean uztea.

Hiru zifra xumek azaltzen dute zergatia. Hasteko, 2°C: munduko gobernu gehienek onartzen dute arriskutsua izango dela klima 2 gradu baino gehiagorik berotzea eta dagoeneko 0,8 berotu dugu, espero ziren baino ondorio latzagoak era-

350.org erakundearen Australiako genetika hartutako argazkian, abenduan Camberra hiriburuan egindako elkarretaratzea: otsailan burutuko zen mundu mailako ekintza eguna sustatzeaz gain, eskuetako afixetan erakusten dute bertako hainbat unibertsitate, udal eta fundazioak dagoeneko atera dituztela diruak erregai fosilak ustiatzen dituzten korporazioetatik eta horiei lotutako inbertsio funtsetatik. Britainia Handian berrikitan Ingalaterrako eliza anglikanoak erabaki du petrolio enpresen akzioetan zeuzkan 12 milioi librak (16 milioi euro) saltzea. Suedian Lidköping hiriko udalak petrolio konpainien akzioetan zeuzkan 20 milioi koroak (2,1 milioi euro) saldu ditu apirilean. Erregaietan ez inbertitzeko kanpaina herrialde txiroagoetara ere iritsi da, Afrikara bezala Asiara. Denen artean berotzen ari dira giroa Parisen irailean burutuko den CO21 klimaren gailurra epelkeriatan ito ez dadin.

ginez. Artikoak galdu du udan eduki ohi zuen izotzaren herena, itsasoaren azidotetasuna %30 handitu da, nabaritzen dira eraginak uholde eta lehorteetan.

Bigarren zifra: 565 gigatona. Gehienez, erregai-karbono kopuru hori kontsumitu dezakegu tenperatura 2°C baino gehiago igo gabe. Gehiegi erretzen dugunaren inertziaz 0,8°C gehiago berotuko dugu seguru. Gehituz dagoeneko berotutako beste 0,8°C, bi graduen helmugara iristeko bidearen hiru laurdanak korritu ditugu.

Hirugarrenik, 2.795 gigatona. Erregai putzu hori daukate erreserbatan bere jabe diren enpresa eta estatuek. Urtean 31 gigatona kontsumitzen ari garenez, 16 urtetan errea izango dugu Lurra 2°C-z berotzeko adina. Horra nola heldu garen gizakiok ataka gaitzera.

Gure dirurik ez petroliozaleei

Berandu da. Bill McKibbenk mezu katastrofista aspaldi eman zuen, 2007an *Warning on Warming* (Beroketaz ohartarazten) plazaratuta. Urteotan munduko agintariak lehengo bidetik segitu dutenez, orain berandu da beroketa gelditzeke. Kaltearen zati handi bat martxan dago, ikusten ari gara urtetik urtera larriagotzen. Orain jokoan dagoena da beroketa ez suertatzea

erabat katastrofiko. Horregatik sartu da kanpainan.

AEBetako hiri guztiak korritu ditu autobusez herritarrei proposatzeko dirua atera dezatela erregaiek ekoizten dituzten konpainietatik: “*Divestment*”. Erregaien ustiapenarekin zerikusirik daukaten konpainietan eduki ditzakegun aurrezki edo inbertsioak saldu eta ixtea.

Amerikar unibertsitateetan hasi dira presio egiten, inbertsio horiek eteteko. Udal eta lekuko administrazioekin ere ari dira, eliza eta beste elkarteekin bezala. “Ez du zentzurik inbertitzea konpainia horietan edo dirua uzten dieten pentsio funtsetan, mundua hondamendira daramaten horien eskuetatik erretiratu behar ditugu diruak. Erregai

fosiletan ari diren konpainiok ez ditu ezerk mugiaraziko diruak ez bada. (...) Horrela amaitu zuen munduak Hego Afrikako apartheid sistema, horrela espero dugu gertatzea klimaren krisian”.

Ametsez ez, helburu praktikoez arduratzen da McKibben: “Kostatu zait konturatzea borroka hau ez dela sekula erabakiko justiziaren edo arrazoiaren zelaian. Eztabaida irabazita daukagu, baina hori ez da garrantzizkoena: borroka gehienak bezala, hau ere botere borroka da”. Eta Europara iritsi da.

Gogoratzen Yasuni erreserbarena, Ekuadorren? Orain, erregaiek lurpean uzteko proposamena ez da dagoeneko ekologista, indigenen maitale edo ezkertiar utopikoen

eskaria. “*Keep it in the Ground*” kanpainari aparteko bultzada emango dio European *The Guardianek* bereganatu izanak.

Baina kazetaritzak orain arte ez du asmatu klimaren krisia gizartearengana helarazten, zuzendariak aitortu duenez: “Kazetaritzak atzera begirako ispilu moduan jokatu ohi du. Nahiago dugu gertatu denaz aritzea, aurrean daukagunaz baino. Hobesten ditugu gertakizun berezi eta denen bistan daudenak, egunerokoak eta ezkutuan direnen gainetik”.

Egia da jazotzen ari direla gauza oso bereziak, baina mantsoegi gertatzen dira, edo kazetarientzako ikusezinegiak dira, lanera bidean berripapera leitzen duen irakurle presatuarentzako. Horregatik, oso gutxitan da lehen albiste Lurraren klima krisia. Aldaketak azkarregi ari dira gertatzen gizakiaren ongizatearentzako, baina mantsoegi kazetari eta irakurleentzako.

The Guardianeko zuzendariak laburbiltzen du kanpaina: “Datorren eztabaidan bi gauza daude jokoan. Bat, edo gobernuak gai dira arazoa kontrolatzeko, edo bestela hasten dira prebenitzen mendea bukatzerako 2°C baino gehiago berotzearen ondorio ikaragarriak. Bi, ea nola eragotzi diezaiekegun planetako ikatz, gas eta petrolioen jabe diren korporazio eta estatuei horien ustiatzeko aukera. Erregaiok lurpean utzi behar ditugu”.

Hasteko, egunkariaren diruak funts horietatik ateratzeaz gain Bill eta Melinda Gatesen fundazioari gauza bera egitera behartzeko sinadura bilketari ekin diote. ■

ZINKUNEGI
OPTIKA

Hernani, 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

zuri begira